

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

50. Medicina Sinar.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

49.
Supersticio-
nis horarum
observatio.

centum particulas, & harum vnamquamque in centum minuta comminuunt, quorum millia decem, integrum diem conficiunt. Ad hæc horas numeris non appellant, sed vocabulis propriis & characteribus, obseruantque in iis potissimum tres, ingentis ob cæli constitutionem cui subsunt momenti: primam noctis mediæ vmbilico, qua cælum putant fuisse conditum; alteram, qua formatam humam, tertiam qua fictum existimant hominem. Cæterum qui lecti ab Rege calendarios contexunt indices, id habent oneris, non vt iis modo adscribant diem vertentis anni primum; menses quibus sol vnumquodque signorum subiturus sit, & defectiones passurus luminis; Lunæ item aspectus, configurationes stellarum vagantium, dierum mensuram, & solis exortus, ad vsque centesimas horæ cuiusque particulas; verum iis etiam incumbit, vt faustos tum dies tum horas ab infaustis secerant, definiantque distinctè res vel ducturas ex iis exitus infelices, vel ab iis fortunandas, vt sunt aliquid ex Rege quærere, & ab eo rectè aliquid concedi; sacrificare, functorum parentum instaurare memoriam & honores, studere, vxorem ducere, lauari, vocare conuiuas, migrare in alias ædes, iter aggredi, mederi morbo, plantare, serere, quicquid demum terram, corpus, actiones priuatim, aut publicè attinget moliri, quorum nemo fas putet obnuntiante calendario quicquam suscipere, quamuis illa eius prognostica non de syderum aspectu, sed de nugis, aut incantamenti edita videantur; characteres decem anno attribuunt; elementorum quinque (tot enim numerant) singuli vnum significant; nexibus sexaginta cum nominibus horarum duodecim coaptant. Constellationibus octo & viginti postmodum assumptis quibus adest suus singulis planeta, diei vnus dominus: ex hæc tricarum farragine sua demum illa edunt oracula: quin ex affectionibus quæ Sol & Luna vaporibus imprimunt, & aspectu circum apparentium colorum vaticinantur maximis de rebus audentiùs quàm nostri ex nouis stellarum ignibus & cometis, vt cum eorum ex libris authenticis aphorismos referam, constabit. Et quidem hæctenus, nec plus vltra licet Astrologiæ vsus apud Sinas quàm ad concinnandas Calendarias tabulas, ad alia omnia lege vetitus fundatoris qui familiæ regiæ nunc quoque superstitis caput fuit; quod factu pronum videretur, vt ex quibuscumque ariolorum prænuntiis, nouarum rerum & prodigionum libidines in hominibus etiam plebeis orirentur, si semel animo concepissent, se ad sceptrum natali sydere inuitari: quod delirium nonnullos Sinarum Monarchas tragici theatri argumentum fecit.

50.
Medicina
Sinar.

Huic Astronomiæ Sinensis vitio, non absimile est vitium medicinae, quanquam miros cernat ex vtraque euentus experientia; nullis discitur scholis Sinarum medicina, tradunt illam suis filiis patres, magno vtiq; artis compendio quæ medendi arcana in promptu habet longo tractu annorum à maioribus explorata, & posteris hæreditaria;

ditaria; remedijs vtantur simplicibus, herbis ferè radices, cortices, seminum grana, & talia adhibent, ad curationem, quorum legunt impressas codicibus figuras & efficaciam, insistantque in his doctrinæ potissimum ac placitis Imperatoris quondam sui; nomine Ientij; in herbaria præcellentis, quem pro suo adorant Hyppocrate: quocumque porro accitit medicus, suam secum officinam portat, miscetque ipsemet ægrotò pharmaca, nec redit ad illum nisi denuo vocatus, sed ei relinquit integrum, cuiusvis si lubet, alterius Medici operam poscere. Missio sanguinis vix cuiquam præscribitur etiam ardentissimis febribus, sed exquisita inediæ, tam dura seueritas, vt nemini sat tolerabilis credatur: ægrotum dies septem, non raro & quatuordecim, subinde viginti abstinent omni proflus cibo: aquæ dumtaxat, quantum voluerit propinant, & de succo pyrorum aliquid ter quater quotidie; huius tam tenuis dietæ, fames in diem producta quartum & decimum, fratrem quendam ex nostris Sinensem, à morbo lethali restituit. Sed Europæorum op. nor ventriculis indiceretur parum feliciter. Hanc Sinæ Medici hæc parcemia adstruunt, si feruet olla, bullitque te inuito, ignem subducito; infundito frigidam; feruentem haudquaquam detrahit, nec enim detracta feruenti, bullire residua desinet, quo vulgari effato intelligi volunt non esse sanguinis ardorem immodicum venæ sectione, sed cibo subtracto & refrigerantibus retundendum, quod pronuntiatum quàm rectè aut secus accipiant viderint, qui curandi via planè contraria procedunt Archiatri; constat stylum Sinensis medicinæ mirabiliori sanationem exitu comprobari, ad quem dubio procul magnoperè confert, morborum peritia incomparabilis, qua longo vsu & studio parta, Sinæ Medicos nostros longo post se relinquunt intervallo. Puderet Sinensem Medicum ægrotum rogare quid doceat? quis morbi ortus, & series fuerit? foret hæc aperta vltroque edita ignorantia suæ confessio; seorsum ab arbitris seducit; arteriam tentat subtili examine, horæque in eo dimidiū attentè insumit, & nosse illum omnino oportet, valetudo quævis intestina quos edat proprios, & singulares arteriæ pulsus, qui corde cernuntur interprete, motusque illorum prout afficitur ciente, nam ex ea statim morosa & minuta pulsationum variarum indagine, comprehendit Medicus & ægrotò enarrat totum eatenus ab initio morbi cursum, & quæcumque exinde debeat expectare. Ita quidem ex arte Medici sapientes; longè aliter, longèque alij, quorum inter Sinas duplo maior numerus & æstimatio, quibus nomen si posset stultorum tribui, fraudulentia crimem vticumque in iis excusaret. Profitentur hi & senes decrepitos, & ætatis cuiusvis homines se restituere iuuentuti, & denique vendere immortalitatem; cumque arte fallendi quam faciunt, compellantur vagari perpetuo, & noui vbique, ignotique appareant, adesse se aiunt ex regionibus, quantum iis lubitum maximè longinquas fingere, & iam sæcula vixisse quot iis placitum mentiri, cui mendacio fidem, allinunt effrontes,

57.
Venditores
immortalitatis.